

Förslag till HOS sektionsstyrelse
2009-12-16

MÅLRELATERAT KURSUTVÄRDERINGSSYSTEM

I dokumentet, "Beslut fattat vid Utbildningsnämndens sammanträde 2002-09-18 Kursutvärderingar (HÖGSKOLAN I HALMSTAD 2002-09-26 dnr 562-2002-830), står att läsa om de riktlinjer som Högskolan i Halmstad har att följa vid kursutvärderingsprocessen.

"Kursvärderingar ska genomföras vid kursers slut. Kursvärderingar bör också genomföras efter moment som omfattar fem poäng eller mer. En löpande uppföljning bör även eftersträvas för att möjliggöra åtgärder under pågående kurs."

På Sektionen för Hälsa och Samhälle genomfördes under hösten 2009 i runda tal mellan 300 och 320 delkurser (fördelade på 12 grundutbildningsprogram, 5 magisterprogram och ett 70-tal fristående kurser). På vårterminerna ges i allmänhet något färre kurser. Vid sektionsstyrelsemötet 8 september 2009 beslutades att tillsätta en arbetsgrupp för införandet av ett gemensamt system för kursutvärderingar på HOS. I arbetsgruppen har följande personer ingått:

Mattias Nilsson, *sammankallande, lärarrepresentant*
Helena Andin Wickström, *representant administrationen*
Annecharlotte Berggren, *lärarrepresentant*
Margareta von Bothmer, *Kvalitetssamordnare*
Louise Kjellberg, *studentrepresentant*
Johan Lindell, *studentrepresentant*
Veronica Stoechrel, *SACO*
Michel Thomsen, *representant CLU*

Arbetsgruppen gavs uppdraget (bilaga 1) att ta fram ett förslag på ett syfte för ett nytt gemensamt system för kursutvärdering samt på hur ett gemensamt kursvärderingsinstrument ska se ut. Vidare skall arbetsgruppen presentera ett förslag på vilken programvara för kursvärderingsinstrumentet som bäst passar HOS behov samt beskriva ansvars- och arbetsrutiner för att driva ett system för kursutvärdering på HOS. Avslutningsvis skall arbetsgruppen också redogöra för en rimlig tidsplan för införande av ett kursutvärderingssystem på HOS.

UNDERLAG OCH UTREDNINGSMATERIAL

- Noteringar från HOS uppstartskonferens i Båstad
- KV 2002-09-26 (riktlinjer för KV vid HH dnr 562-2002-830)
- Förslag angående diarieföring av kursutvärderingar/kursrapporter MvB/OO 2001-03-26
- Enkätundersökning Hos personal MvB/AchB
- Andra lärosätens kursutvärderingssystem, exempelvis från Skövde
<http://www.his.se/anstalld/administrativt-stod/kursutvardering/>

HOS KURSUTVÄRDERINGSSYSTEM – syfte och modell

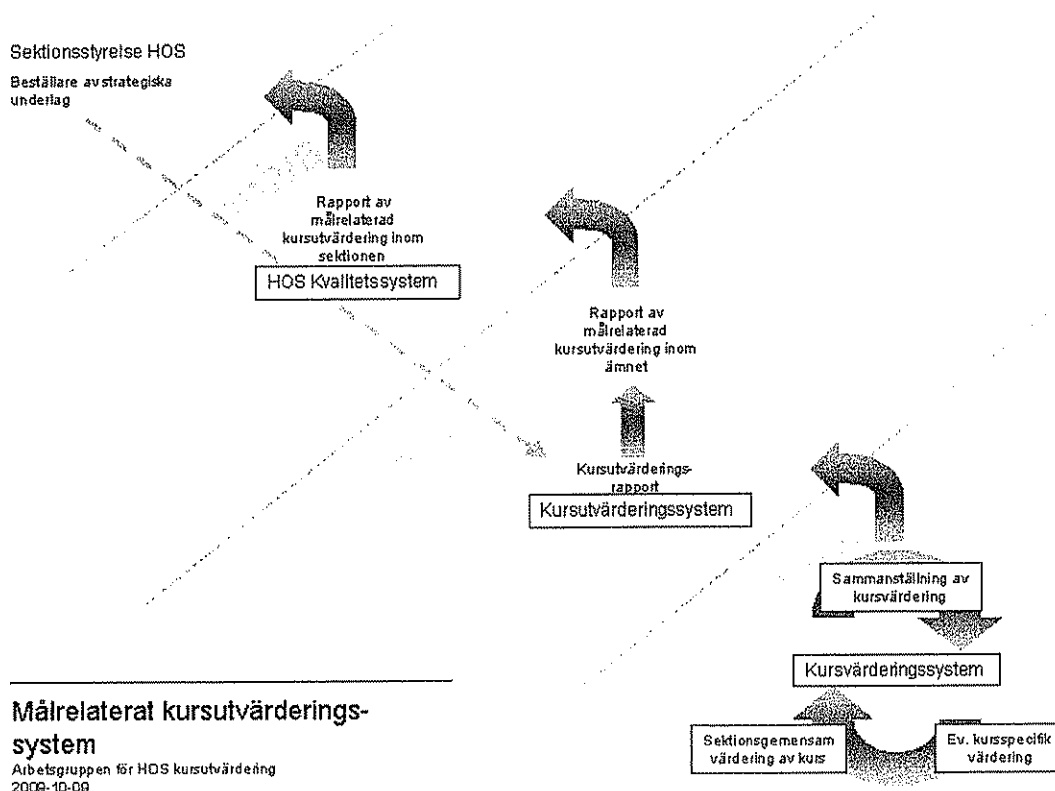
I Högskoleförordningens 1 kap 14 § står det att läsa följande;

Högskolan ska ge de studenter som deltar i eller har avslutat kurs en möjlighet att framföra sina erfarenheter och synpunkter på kursen genom en kursvärdering som anordnas av högskolan.

Högskolan skall sammanställa kursvärderingar samt informera om resultaten och eventuella beslut om åtgärder som föranleds av kursvärderingarna. Resultaten skall hållas tillgängliga för studenterna”.

Syftet med ett sektionsövergripande målrelaterat kursutvärderingssystem (KUVS) på HOS är att skapa förutsättningar för att säkerställa kontinuerlig bedömning av enskilda utbildningars kvalitet gällande kurs, ämne, didaktik samt lärandemiljö och eventuella behov av förändringsinsatser. Syftet är också att öka studenters möjlighet att påverka utbildningen samt ge studenter insyn i utbildningars förutsättningar och resultat

Vidare skall systemet främja liktydighet och jämförbarhet mellan utbildningar och därigenom också fungera som vägledande för beslut kring övergripande utbildningsstrategiska mål på sektionen. Kursutvärderingssystemet ska även möjliggöra öppenhet och tillgänglighet angående utbildningars kvalitet för intressenter utanför lärosätet.

ANSVAR- OCH ARBETSRUTINER - på olika nivåer

Ett målrelaterat kursutvärderingssystem berör enligt arbetsgruppens förslag 3 nivåer: kurs – ämne – sektion och skulle kunna fungera enligt nedanstående process/flöde utifrån grundantagandet att:

Kursvärdering ska göras efter varje genomförd kurs på HoS. *Kursvärdering* är benämningen på studenternas bedömning av utbildningen. *Kursutvärdering* är benämning på den samlade bedömning som görs av kursansvarig lärare, som dels omfattar kursvärderingen, dels lärares bedömning av kursen. I kursutvärderingen ska också finnas eventuella rekommendationer för hur kursen kan utvecklas.

Kursnivå.

Kursansvarig lärare är ansvarig för att kursvärdering och kursutvärdering genomförs, dokumenteras samt återkopplas till studenterna.

Ämnesnivå.

Ämnesföreträdare/programansvarig/studierektor (ÄPS) har också ett ansvar för kursutvärderingarna – nämligen att informera sig om att de genomförs och följa upp resultaten i diskussion/samråd med kollegor så att kvaliteten i utbildningen säkras och utvecklas.

Detta dokumenteras i en ämnesutvecklingsrapport, som vidarebefordras till kvalitetssamordnare på HoS.

Sektionsnivå.

Sektionsstyrelsen kan ge direktiv för specifika utvärderingsuppdrag och följer det samlade resultat av kursutvärdering vid sektionen.

KURSUTVÄRDERINGSPROCESS - Internetbaserad hantering för distribution och sammanställning av kursvärdering

Process/flöde:

Ansvarig:

Kursnivå:

1/
Studenterna informeras vid kursstart om kursutvärderingssystemet och om syftet med individuella, anonyma kursvärderingar samt värdet av desamma. Samtidigt presenteras resultat från föregående kursvärdering och eventuella förändringar utifrån denna.

kursansvarig lärare

2/
Den Internetbaserade kursvärderingen innehåller sektionsövergripande frågor med möjlighet för kursansvarig att komplettera med *kursspecifika frågor*. På den här kursvärderingen finns även *basfakta/grunddata* såsom: kurskod, kurstyp, studieform, studietakt, antal registrerade studenter, antal studieuppehåll/avbrott och när, antal ♂/♀.

systemansvarig
(= administrativ personal)

Kursvärderingen skickas till kursansvarig lärare 2 v före kursens slut för eventuell komplettering.

kursansvarig lärare

3/

Den Internetbaserade enkäten distribueras till studenterna vid kursens slut, den ska besvaras inom 1 v. Påminnelse skickas automatiskt av systemet 3 dagar efter det första utskicket.

systemansvarig

4/

Sammanställning av enkäten görs av systemet tillsammans med basfakta/grunddata och skickas till kursansvarig lärare, ÄPS och studenterna om svarsfrekvensen överstiger 40%. Fritextsvar skickas till kursansvarig lärare och ÄPS.

systemansvarig

5/

Kursansvarig lärare sammanställer en *kursrapport* inom 3 v, som bygger på den Internetbaserade sammanställningen och en egen bedömning av kursen, som bör innehålla:

kursansvarig lärare

- kursens uppläggning och timanvändning
- kompetensnivå hos undervisare och examinator
- arbetsformer
- litteratur/hur den använts
- genus/mångfald/internationalisering
- bedömning och examination – reflektion mot lärandemålen
- studenternas engagemang och närvaro
- sammanfattande omdöme
- förslag till förändringar

Denna kursrapport skickas till ÄPS, studenter samt diariet.

Ämnesnivå:

6/

Uppföljning på ämnesnivå. Kollegial diskussion om förbättringsåtgärder efter behov dock minst 1 g/år.

Ä/P/S

7/

Utifrån samtliga kursrapporter inom ämnet skriver Ä/P/S en *ämnesutvecklingsrapport*/år, som vidarebefordras till kvalitetssamordnaren senast den 15 augusti varje år.

Ä/P/S

Sektionsnivå 3:

8/

Kvalitetssamordnare sammanfogar alla rapporter från ämnen och program vad gäller övergripande frågor och sammanställer en *rapport* till sektionsstyrelse senast 15 oktober varje år.

kvalitetssamordnare

9/

Sektionsstyrelsen följer årsvis upp kvalitetssamordnarens rapport och hur kursutvärderingssystemet fungerar.

sektionsstyrelsen

Administrationn av ett digitalt kursvärderingsförfarande kan exempelvis se ut enligt följande:
Läraren kontaktar administratör om vilka olika delmoment som skall komma att utvärderas och vilka datum respektive utvärdering skall skickas ut. Hon/han beskriver också hur enkäten ska se ut. En fast del kommer att täcka ett basbehov av frågor. Dessutom tillkommer, om läraren vill, en flexibel del vars innehåll respektive kursansvarig förfogar över.

Kurserna söks därefter ut och importerar från betygsrapporteringsinstrumentet, LADOK, tillsammans med studenternas e-postadresser. Vilket gör att mottagargruppen är den samma som den som finns registrerad och kommer upp på betygslistor och adresslistor från LADOK.

Administratören skapar enkäten i det digitala verktyget och kopplar den till respektive kurs och studentgrupp. Kursdeltagarna kopplas därefter till själva enkäten och utskicket går på utsatt datum. Efter lämpligt antal dagar skickas också en påminnelse.

De ifyllda enkäterna hämtas sedan med olika kursfakta som ex svarsfrekvens etc i sammanställd form och distribueras till respektive lärare, ämneslärare eller övrig behörig mottagare. Detta moment av sammanställning sker i det digitala verktyget och kräver ingen övrig insats av administratör.

Det är arbetsgruppens uppfattning att det kommer initialt att krävas minst en administrativ halvtidstjänst med kursvärderingsarbetet. Framför allt beror arbetsinsatsen på hur mycket tid som kommer att behöva läggas på att skapa den del av enkäten som kan vara unik för delkursen. Vissa lärare kommer att helt hoppa över den delen. Andra kommer att utveckla nya enkäter för varje delkurs. Den administrativa arbetstiden kommer därför få utvärderas och anpassas successivt.

KURSVÄRDERINGSINSTRUMENT OCH PROGRAMVAROR

Förslag till sektionsgemensamma kursvärderingsfrågor:

- Jag tycker att kursen överlag var bra
- Jag kände mig väl bemött av kursens lärare
- Den information om kursen jag behövt har givits i tid
- Det var lätt att, direkt eller via e-post, komma i kontakt med kursens lärare
- Lärandemålen för kursen klargjordes från början
- Jag förstod vad som förväntades av mig på kursen
- Jag har varit engagerad och tagit ansvar för mitt lärande
- Under kursens gång gav lärare värdefull feedback på mina prestationer
- Undervisningen var ett bra stöd för mitt lärande
- Kurslitteraturen var viktig för att nå lärandemålen
- Arbetsvolymen på kursen har varit hanterbar
- Examinationen krävde att man verkligen förstod vad kursen gick ut på

-
- *Kursen har bidragit till att jag utvecklat min förmåga att planera ett arbete*
  - *Kursen har hjälpt mig bli bättre på problemlösning*
  - *Kursen har bidragit till att jag utvecklat min förmåga att kommunicera muntligt och skriftligt*
  - *Kursen har bidragit till att jag känner mig säkrare på att angripa nya och obekanta problem*

Frågeområden: nöjd student (fråga "1")
bemötande (fråga "2","4")
tydliga mål (fråga "3","5","6")
god undervisning (fråga "8","9")
arbetsbelastning (fråga "11")
förståelseinriktad examination (fråga "12")
generiska/allmänna färdigheter (fråga "13-16")

Frågornas ordningsföljd, svarsalternativ, skalor, etc. återstår att diskutera och ta ställning till.

Utöver en del med fasta frågor föreslås att kursvärderingsinstrumentet innehåller en "fri fråge-area". Denna del i instrumentet utgör ett komplement till de fasta kursvärderingsfrågorna, dvs ger möjlighet att addera valfria frågor till en kursvärdering. Frågorna kan vara kompletterande, specificerande, osv. Antalet, hur många frågor det gäller, återstår att diskutera och ta ställning till.

Den flexibla delen i kursvärderingsinstrumentet öppnar för möjligheten att använda fritextfrågor. Innan eventuella fritextfrågor används finns skäl att överväga följande: fritextfrågor kan generera data av direkt känslig natur. Sådan data måste hanteras etiskt och juridiskt korrekt, och på likvärdigt sätt vid hela lärosätet. Det reser bl a frågor om behovet av gemensamma rutiner/principer för validering eller "censurering" av fritextdata.

IT-baserade system för kursvärdering kan innefatta ett sk valideringskonto. Det ger möjlighet att ta bort kränkande kommentarer innan några sammanställningar skickas ut till studenter, lärare, studierektor, etc. Den eller de personer som har tillgång till valideringskontot kan inte se vilken kurs en kommentar är kopplad till, utan bara själva data/kommentarerna. En person som är "validerare" kan således granska alla kommentarer och ta bort ev. kränkande formuleringar innan sammanställningen skickas till mottagarna.

System och automatiseringsgrad

Det förefaller krävas flera manuella moment för att få kursvärdering på webben att fungera väl. Ett sådant är *utsökning*, dvs att hitta rätt studenter att informera om en kommande kursvärdering. Kurskod leder inte med automatik alltid rätt, studenter kan "försvinna" för att de inte betalat kåravgift mm. *Om sektionen väljer att ha en flexibel del i kursvärderingsinstrumentet uppstår momentet att hantera frågor som ska läggas till.* Vidare skapar fritextfält ett behov av granskning, validering eller "censurering" av fritextdata.

Exempel på IT-lösningar för att hantera kursvärdering är **EvaSys** från Alcom System AB, **Webbform** från GOVA AB), **LTH:s** (Lunds tekniska högskola) egenutvecklade lösning samt **QuickSearch** från QuickSearch Sweden AB.

Alcom System AB - prisuppgift för EvaSys:

Grundpaket baserat på 5000 st enkätsvar per år. 88.000 kr (engångskostnad)

Installation 13.100 kr (engångskostnad)¹

Administratörsutbildning (2 dagar för 3 administratörer) : 16.000 kr (engångskostnad)

Supportavtal - Support och konsultering via telefon, e-post och fjärrstyrning, punkt- och fullversionsuppgraderingar, tillgång till diskussionsforum, FAQ, mm. 20% per år licenspriset å: 17.600 kr/år (den enda årliga kostnaden). Efter första året är supportavtalet en option.

Scanner (för pappersenkäter) - 4010. 40 sidor per minut, 100 sidors arkmatare, å: 24.600 kr (engångskostnad)

GOVA AB - prisuppgift för Webbform:

Ca 15 000 kr per termin för en sektion av HOS storlek

QuickSearch Sweden AB - prisuppgift för QuickSearch:

Högskolans innevarande avtal med företaget innebär att HOS kan använda systemet, utan att betala ytterligare licenser el dyl. QuickSearch används idag av LUT, SET och IDE.

¹ EvaSys installeras på en server hos HH. All data och eventuella personuppgifter stannar hos högskolan. Systemet kan anslutas till LADOK, LDAP, er LMS mm

Lunds tekniska högskola - prisuppgift för egenutvecklat system:

(LTH har i skrivande stund 091210 ännu inte inkommit med någon prisuppgift.)

Frågor att ta ställning till

- Det behövs någon slags inledande text i stil med ”Kursvärderingen ger dig som student möjlighet att lämna synpunkter på kursen. Den är ett instrument för att förbättra kvalitén på de kurser och utbildningar som ges av HOS. Vi garanterar att dina svar behandlas så att din personliga integritet skyddas. Tack för att du tar dig tid att besvara frågorna.”
- Vilka ska vara mottagare av sammanställda kursvärderingar (studenter, lärare, studierektorer, m fl)?
- Ska varje sammanställning delas upp, t ex så att kursens lärare får hela materialet, så att studierektor får en sammanställning av svaren på de fasta frågorna?
- Ska systemet kunna hantera både pappers- och ”online-enkäter”?

Fördelar med pappersenkäter är att svarsfrekvensen och kvalitén på svaren kan öka, och att studenterna känner större känsla av anonymitet. Nackdelar är hantering av fysiska dokument och att det tar tid att få in svarsdata till en rapport (det går dock att lösa automatiskt med OMR teknik, se t ex EvaSys).

Fördelar med webblösningar är att det är enkelt att informera och påminna studenter om kursvärdering via e-post. Nackdelar är att känslan av att vara anonym kan minska, att det lätt blir en – ”jag gör det sen” – historia och att kvalitén på svaren blir sämre när studenter svarar efter påminnelse (t ex för att slippa fler påminnelser och kanske utan större eftertanke).

ANVÄNDNINGSFALL – KURSVÄRDERING

Beskrivning av hur kursvärdering skulle kunna gå till sett ur ett studentperspektiv

1. Första föreläsningen/ introduktionen till kursen skall studenten informeras om kursvärderingen som bör göras efter tentamenstillfället i slutet av kursen. Läraren kan även nämna det en gång till sista föreläsningen för kursen.
2. Efter att tentan är gjord/inlämnad skickas länken till kursvärderingen ut via mail och samtidigt skickas ett sms till studenten ”Nu finns kursvärderingen att göra i din mail”. Detta sker på eftermiddagen samma dag som tentan är och att det skickas ut på en standard tid ex. 16.00
3. Veckan efter om studenten ej gjort värderingen skickas det ut påminnelse sms vid ett par tillfällen.
4. När värderingen är i fyllt och skickas kommer det direkt ett respond mail. ”Tack för ditt deltagande, återkoppling kommer inom två veckor”.
5. Länken återkopplingen skickas ut via mail och samtidigt går det ut ett sms, ”nu finns återkopplingen att läsa”.
6. Om det görs några ändringar i kursen efter mycket kritik på ex. en viss litteratur. Skickas mail och sms ”nu är ändringar gjorda”.

7. Värderingen, återkoppling och ändringarna ligger på samma sida så att de går att läsa gemensamt. Återkopplingen presenteras i ett dokument med procent ex. LUT's.

En förenklad process skulle kunna se ut som ovan, men innehålla färre SMS-påminnelser (t ex bara ett SMS efter en vecka från första utskicket).

TIDSPLAN FÖR INFÖRANDE AV KURSUTVÄRDERINGSSYSTEM PÅ HOS

2009

16 december

- Förslag från arbetsgruppen presenteras och diskuteras i sektionsstyrelsen

2010

Januari

- Inrätta ny arbetsgrupp för implementeringsarbetet av kursutvärderingssystemet
- Remissomgång av systemet och instrumentet (facket, lärare, studenter)

Februari - mars

- upphandling av systemet
- implementering av systemet
- Utformning och färdigställande av instrumentet

April

- Pilotstudie på minst 10 samtida kurser i två omgångar (så att även överlappningskonsekvenser utreds)

Maj

- Utvärdering och justering av systemet

Augusti

- Systemet tas i bruk på sektionen

YRKANDEN FRÅN FACKLIG REPRESENTANT (SACO)

Anledningen till att jag motsätter mig den fria texten i kursvärdering har att göra med den psykosociala biten. Jag vill inte utsätta lärarna för någon möjlighet att få kränkande kommentarer. T.o.m. om man ber studenter om förslag att förbättra kursen kan det dyka upp någon kränkande kommentar. Det finns inget vattentätt system som kan förhindra att det som en student har skrivit läcker ut.

Bilaga 1. Uppdragsbeskrivning

System för kursutvärderingar vid Hos

HOS ska införa ett system för kursutvärderingar som bl. a. omfattar en Internetbaserad hantering för distribution av kursvärderingar till studenter och sammanställning av resultaten för varje kurs. Därför behöver vi ett program som automatiserar utskick och sammanställning av kursvärderingar. HiH förfogar redan över två sådana program;

QuickSearch och DUP.

Ska vi använda någon av dessa, eller har de begränsningar som gör det nödvändigt att investera i en ny programvara? Begränsningar kan t.ex. utgöras av svagheter att leverera begripliga rapporter som synliggör vad studenterna svarat. I samband med denna fråga är det också lämpligt att fundera över om HOS/HH ska äga det insamlade datamaterialet, och ha inflytande över hur sammanställningen sker?

Utöver, ett till våra behov, anpassat program behöver vi en fastställd ansvars- och arbetsordning för att driva systemet. Vem ska göra vad med enkätsvar och annan information från genomförda kurser för att processen ska resultera i kursutvärdering. Berörda och därmed möjliga personalgrupper är; kursansvarig lärare, examinator, program- eller ämnesansvariga, kanslipersonal. Behövs därutöver datorteknisk personal? I vilken omfattning skall studenterna finnas representerade i kursutvärderingssystemet?

Utgångspunkter och arbetsordning för arbetet

1. Arbetsgruppens första och viktigaste uppgift är att formulera VAD vi vill uppnå med införandet av ett system för kursutvärderingar. Därför ska arbetsgruppen börja med att utforma ett väl avgränsat syfte för sektionens system för kursutvärderingar. Syftet ska utformas så att det underlättar framtagande av ett kursvärderingsinstrument.
2. Instrumentet ska utvecklas utifrån forskning om lärande och undervisning inom högre utbildning. Det ska uppfattas som meningsfullt av studenter och lärare. Studenterna ska ges möjlighet att ge uttryck för hur de värderar sin utbildning och lärare och sektionsledning ska få underlag för kompetens- och kursutveckling. Instrumentet ska på ett komplementärt sätt förhålla sig till Studentbarometern och forskningsprojektet "Före, Under och Efter Utbildningen på Högskolan i Halmstad". Dessa projekt är långsiktiga och ger generella nyckeltal vad avser studenters föreställningar, upplevelser och erfarenheter av utbildningarna på HiH. Kursvärderingsinstrumentet ska ge underlag för att värdera kvalitén på lärande och undervisning i enskilda kurser.
3. Upprätta en "önskelista"/kravspecifikation för det program som ska hantera kursvärderingen. Undersök sedan om specifikationen kan uppfyllas bra/effektivt med befintligt IT-stöd eller om det behövs ett nytt system.
4. Säkerställ att etiska/juridiska aspekter på datas innehåll och lagring (och på offentlighet) beaktas.
5. Utarbeta designförslag (rutiner, funktionalitet mm) till nytt sektionsgemensamt kursutvärderingssystem som innehåller webbaserat kursvärderingssystem.
6. Arbetsgruppen ska följa UN:s arbete med att revidera KV 2002-09-26 (riktlinjer för KV vid HH). Följ processen och anpassa utredning efter de direktiv som blir högskoleövergripande.

7. Den av HOS sektionsstyrelse tillsatta arbetsgruppen ska på lämpligt sätt samverka med CLU.

Arbetsgruppens redovisning

Arbetsgruppen ska i en rapport, till sektionsstyrelsens decembermöte 2009 leverera ett underlag för beslut om införande av ett system för kursutvärderingar vid Hos.

- Vilket är Hos syfte med ett system för kursutvärdering?
- Hur ska kursvärderingsinstrumentet se ut?
- Vilken programvara för kursvärderingsinstrumentet passar bäst våra behov?
- Hur ska ansvars- och arbetsrutiner se ut för att driva ett system för Kursutvärdering? Hur ser en rimlig tidsplan för införande av ett system för kursutvärdering ut?